

Teie: 6.03.2025 nr 14-
1/250430/2501583

Õiguskantsleri Kantselei

Meie: 2.04.2025 nr 9.1-1.1/25/1102-2

Vastus selgitustaotlusele

Austatud Kärt Müller

Alljärgnevalt on esitatud vastused Kärkla kooli poolt 03.03.2025 Õiguskantsleri Kantseleile laekunud pöördumisele.

Kui õpilasele koostatakse individuaalne õppekava (IÕK):

Küsimus 1-2: Kas sellest peab lapsevanemat teavitama? Kui jah, kas see peab olema kirjalikult allkirjastatud?

Vastus: Põhikooli ja gümnaasiumiseadus (PGS) § 18 ning põhikooli riiklik õppekava (PRÕK) § 17 lg 8 sätestavad individuaalse õppekava (edaspidi IÕK) koostamise tingimused. Kui IÕK koostamise aluseks on koolivälise nõustamismeeskonna soovitus tõhustatud või eritoe rakendamiseks ja selle raames vähendatakse või asendatakse õpilasel riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastatakse ta kohustusliku õppeaine õppimisest, võib kool viidatud soovitus rakendada lapsevanema kirjalikul nõusolekul (PGS § 48 lg 1).

Seadusandja eesmärk on olnud, et ka üldtoe raames IÕK koostamise vajadus on oluline lapsevanemaga läbi rääkida, sest lapsevanem peab olema kursis, miks, mis eesmärgil, mis perioodiks jne IÕK koostatakse ning mis (õppe)sisu ja (õpi)eesmärgid seal kirjeldatakse.

Küsimus 3: Kas seda tehakse iga õppeaasta alguses, kui on mõne lapse puhul juba teada/või siis jooksvalt?

Vastus: IÕK on õpilasele koostatud personaalne õppekava, milles kirjeldatakse konkreetsele lapsele võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks vajalikke tingimusi teatud ajaperioodi jooksul. IÕK koostatakse õppeaasta-põhiselt ja vajadusel võib neid koostada järjestikku mitu korda. IÕK võib koostada õppeaasta jooksul mistahes ajahetkel ja väga erinevatel juhtudel. IÕK koostamine on koolis meeskonnatöö, milles on õpetajatel, tugispetsialistidel ja lapsevanemal oma kindel roll, ülesanded ja vastutus. Soovituslik on IÕK tulemuslikkuse hindamiseks korraldada regulaarselt arutelusid, kus analüüsitakse õppimise edenemist ja toe edukust. Vastavalt IÕK rakendamise tulemuslikkusele tuleb selles teha jooksvalt muudatusi, kohandusi ja täiendusi.

Seega, koostatakse, analüüsitakse, muudetakse või lõpetatakse IÕK rakendamine iga õpilase puhul konkreetse perioodi individuaalsest toevajadusest ja õpilase võimetest lähtuvalt.

Küsimus 4: Kas IÕK peab olema kinnitatud direktori käskkirjaga?

Vastus: Põhikooli riikliku õppekava (edaspidi PRÕK) § 24 lg 4 kohaselt kehtestab kooli õppekava direktor käskkirjaga. Kooli õppekava on koolis õpingute alusdokument ning

põhjustatud juhtudel on õpingute alusdokument õpilasele kehtestatud individuaalne õppekava. Seega kehtivad IÕK vormistamisele samad nõuded.

Küsimus 5: Kui õpilane õpib mõnes aines 1-1, kas siis peab IÕK koostama, kui ta õpib sama õppekava alusel, mis teised klassis?

Vastus: IÕK koostamise tingimused on sätestatud PGS §-s 18 ning PRÕK §-s 17 lõikes 8. Kui õpilasele rakendatakse üks-ühele õpet, ei reguleeri IÕK koostamist üksnes ülejäänud klassikollektiiviga sama õppekava alusel õppimine, vaid arvestada tuleb ka muude tingimustega, näiteks sellega, et õpilane läbib õppekava teises tempos. IÕK koostamise vajadus võib seega tuleneda asjaolust, et õpet tuleb õpilase jaoks korraldada teisiti mitte õppekava sisu, vaid ajakava osas.

Küsimus 6: Kui need peavad olema tehtud, siis kus need alused ja nõudmised kirjas on, millel ma saaksin tugineda ja siis selle järgi toimida?

Vastus: IÕK koostamist ja rakendamist reguleerivad [PGS](#) § 18 ja [PRÕK](#) §17. Täiendavalt saab lugeda IÕK kohta juhendmaterjalidest "[Õpilase toetamine koolis](#)" ja "[Õpilase individuaalsuse arvestamine võimetekohase õppimise tagamisel](#)".

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ülle Matsin

üldhariduspoliitika osakonna juhataja

Valdkonna peaekspert:

Kristiina Paist

735 0242

kristiina.paist@hm.ee